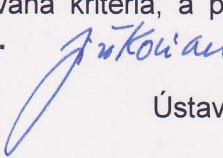


Posudek na diplomovou práci Pavlína Langerové Formování českého stranického systému 1943-1945, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav politologie 2015, 64 s. rukopisu

V předložené diplomové práci se Pavlína Langerová zabývala formováním českého stranického systému v letech druhé světové války, a to ve fázi jeho finálního dotváření v letech 1943-1945. Jako přirozené časové mezníky zkoumané problematiky si autorka vytkla návštěvu prezidenta Edvarda Beneše v Moskvě v prosinci 1943, v jejímž rámci také jednal s představiteli exilového vedení KSČ mj. i o uspořádání a obnově poválečného stranického systému. Druhým mezníkem bylo vyhlášení košického vládního programu v dubnu 1945, který byl v předchozích měsících připravován komunisty v Moskvě a o jehož podobě jednaly po předchozí dohodě v podstatě již pouze delegace obnovených politických stran, které se dobrovolně rozhodly o spolupráci v rámci Národní fronty. Autorka se pokusila vcelku zdařile na základě studia relevantní vybrané literatury analyzovat vztahy a interakce mezi jednotlivými českými politickými subjekty i to, jaký vliv měla na utváření nového poválečného uspořádání v závěrečné fázi těchto jednání předchozí i stávající stranická příslušnost. Základní otázkou, kterou se autorka pokusila objasnit, bylo, jak jednání mezi londýnským a moskevským exilem ovlivnila stranicko-politický systém v ČSR po roce 1945, a který z těchto dvou politických táborů a proč prosadil lépe své představy a záměry. Autorka vysvětlila, že vzhledem k celkovému vývoji závěrečných válečných akcí a krýsujícím se novému geopolitickému uspořádání států střední a východní Evropy, byly výhodnější podmínky pro prosazení představ moskevských komunistů v čele s K. Gottwaldem, kteří navíc byly na jednání o budoucích poměrech v Československu lépe připraveni a dokázali takticky a pro ně výhodně obsadit již v první poválečné vládě Národní fronty důležité resorty.

Diplomová práce je rozdělena do sedmi výkladových kapitol. V první teoretické části se autorka pokusila o typologické zařazení stranického systému první a druhé Československé republiky dle vymezení Sartoriho a Capoccia. Ve druhé a třetí kapitole přiblížila stranicko-politické rozvrstvení v londýnském exilu a připomněla vývoj představ o budoucím politickém uspořádání ČSR z let 1939-1943. V páté a šesté kapitole vylíčila P. Langerová okolnosti a náplň moskevských jednání komunistů a prezidenta z prosince 1943. Zabývala se zásadními jednáními o programu nové vlády a o její stranicko-politické sestavě, která se konala v březnu 1945 též v Moskvě a jejichž výsledkem bylo přijetí KVP a jmenování první vlády NF. V šesté kapitole osvětlila představy a utváření nové podoby česko-slovenského vztahu v kontextu nové situace na Slovensku po vzniku Slovenského národního povstání v období podzim 1944 až jaro 1945. V sedmé kapitole se autorka pokusila charakterizovat politický systém Národní fronty, a to s přihlédnutím k Duvergerovy teorie politického stranictví. Specifikovala činnost a první politické kroky této nové specifické stranické koalice v podstatě v období od zahájení činnosti vlády do ustavení Prozatímního národního shromáždění v říjnu 1945.

Práci považuji za původní, autorka přistoupila ke zpracování tématu se zájmem o problematiku, velmi dobře se pokusila i její teoretické vymezení. Svůj výklad opírala v jednotlivých kapitolách zejména nejen o literaturu ale i o vybrané archivní dokumenty. Ocenit lze metodologické ukotvení výkladu. Pavlína Langerová dle mého soudu tak zadaný cíl práce splnila. Zejména na základě studia literatury prokázala schopnost samostatné interpretace řady důležitých otázek souvisejících s politickou a programovou činností československé exilové reprezentace v Londýně i v Moskvě v letech druhé světové války týkající se řešení poválečného stranického i politického systému a jejich programové náplně. Předkládaná diplomová práce Pavlína Langerové Formování českého stranického systému 1943-1945 svým zpracováním a obsahem splňuje požadovaná kritéria, a proto ji **doporučuji** k obhajobě a navrhuji ohodnotit ji stupněm **v ý b o r n ě**.


Jiří Kocian, vedoucí práce
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i.

V Praze 14. září 2015